

LES RIUADES AL GAIÀ DURANT LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

Josep Maria Gavallda Gotarra
Marc Badia Miró

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquest article és el d'oferir una breu descripció de les avingudes d'aigua més importants que han afectat el riu Gaià, des de 1960 fins a l'actualitat, centrant-nos en destacar l'impacte que van comportar sobre els municipis de la seva conca.

Hem estructurat l'article considerant sis de les principals riuades detectades entre el 1950 i el 2000: la de l'11 al 15 de setembre de 1963, la del 6 al 10 d'octubre de 1965, la del 12 d'octubre de 1970, la del 29 de setembre de 1984, la del 10 d'octubre de 1994 i, per acabar, la del 10 de juny de 2000 (no hem tingut temps de recollir informació de la darrera riuada, la del 17 de setembre de 2010). En cadascuna d'elles iniciem la descripció amb una breu contextualització sobre les afectacions que el temporal de pluges ha provocat al conjunt de Catalunya, seguim amb les pluges registrades a la zona per acabar centrar-nos en analitzar quin va ser l'impacte a la zona del Gaià.

En l'estudi de les riuades durant la segona meitat del segle XX convé remarcar, en primer lloc, la manca de treballs previs que hagin analitzat aquest fenomen. Això ha fet que la recerca no hagi estat senzilla, i en bona mesura s'hagi hagut de recórrer a les fonts orals per poder datar les avingudes d'aigua.¹ Amb aquestes dates concretades, s'ha pogut acudir a la premsa de l'època, especialment la premsa local. En concret, hem consultat el *Diario Español* (posteriorment, *Diario Español de Tarragona* i *Diari de Tarragona*), ja que és el diari provincial que ofereix una major continuïtat en la informació des de les primeres riuades analitzades; també s'ha recorregut al setmanari *Juventud* de Valls, tot i que s'hi han trobat escasses referències a

¹ En aquest sentit cal agrair, entre d'altres, les aportacions del Sr. Carles Puig, de Bràfim, meteoròleg aficionat que ens ha proporcionat una informació molt valuosa.

aquestes avingudes d'aigua, amb l'excepció de la de 1963. En èpoques més modernes s'ha completat el treball amb la informació del *Nou Diari* (1994), i dels setmanaris *El Pati* (1994 fins a l'actualitat) i *El Vallenc* (1994 fins a l'actualitat). La riuada del 2000 també s'ha completat amb la informació de la revista *Caliu* i amb el diari *El Punt*. En les riuades ocorregudes fins a la dècada del 1970, la informació sobre el conjunt de Catalunya s'ha completat i contrastat amb els diaris editats a Barcelona, alguns ja desapareguts, com ara *El Correo Catalán*, el *Diario de Barcelona*, *El Noticiero Universal*, a més de complementar-ho amb la lectura de *La Vanguardia*. En molts casos, la informació trobada en aquests diaris ha estat escassa, i en d'altres, la informació es limitava a repetir la notícia que s'havia trobat prèviament als rotatius locals (a vegades de manera literal). Les riuades de la dècada del 1980 ençà estan força més ben documentades en els diaris actuals, com ara *l'Avui* o *El Periódico*, a més de la informació de *La Vanguardia*.

En tot cas, creiem que el fet que a la conca del Gaià no hi hagi una ciutat de certes dimensions i, per tant, que qualsevol de les avingudes d'aigua pugui afectar una quantitat important de població, dificulta moltes vegades que les seves crescudes tinguin un reflex directe en la informació que mostren els mitjans de comunicació generals o, fins i tot, locals. Només les afectacions a certes infraestructures en són una excepció, com les referències que trobem al principi del nostre període d'anàlisi, sobre els talls a la carretera nacional entre Tarragona i Barcelona, provocats per les crescudes del tram final del riu i els talls de la línia fèrria que passa per Nulles. Aquest fet també podria explicar la circumstància que, malgrat tenir constància oral de l'existència de no menys de 7 avingudes importants d'aigua al Gaià des de la dècada del 1960 fins als nostres dies, aquestes no siguin considerades en l'anàlisi històrica d'inundacions que la Generalitat recull des del 1488 fins al 1992.² En aquest sentit, tampoc disposem d'informació sobre els màxims històrics de cabal i de pluviositat que el Pla Inuncat (2010) ha recollit a partir de les dades de diferents estacions meteorològiques de l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET), d'estacions ubicades a les diverses conques de Catalunya. En el cas concret del Gaià només tenim referències puntuals de dades de Salomó i de Torredembarra.³ Coincidint amb aquest element, en el nostre període d'estudi hi ha un punt d'inflexió important. Aquest és la construcció del pantà del Catllar, que al 1974 ja estava en funcionament. A partir d'aquest moment, la disminució gairebé total del cabal a la part final del riu fa que les avingudes d'aigua posteriors a aquesta data tinguin un impacte mínim en aquests municipis i, per tant, les afectacions a carreteres importants també desapareguin.

² Annex 8. Anàlisi històrica d'inundacions dins del Pla d'emergència especial per inundacions (Inuncat), 2010. Només s'hi detallen les avingudes d'aigua de l'agost de 1842 amb afectacions a Valls, del setembre de 1850 amb afectacions a l'horta de Tarragona, del setembre de 1874 amb afectacions a Pontils i a Santes Creus, de l'agost de 1921 amb afectacions a Tamarit, Altafulla, Vespella, Santes Creus i Vila-rodona, i de l'agost de 1926.

³ En el cas de Salomó, el màxim de pluviositat es remunta al 25 de febrer de 1944 i en el cas de Torredembarra, al 13 d'octubre de 1964.

2. LES RIUADES

2.1. LA RIUADA DE L'11 AL 15 DE SETEMBRE DE 1963

La primera de les avingudes d'aigua objectiu d'estudi és la que es va produir com a resultat de les repetides pluges caigudes durant els dies 11 i 12 de setembre de 1963. Aquestes, tot i ser importants a la zona, no van tenir el dramatisme del que va succeir a la província de Girona. En aquest indret, el desbordament dels rius Ter, Onyar i Güell i les esllavissades de terra van provocar que la ciutat de Girona quedés aïllada, i que la carretera amb la frontera francesa restés tallada uns dies. L'agricultura es va veure molt perjudicada, especialment la collita de blat de moro. Les pluges van afectar també a la comarca del Maresme —amb el creixement habitual de les rieres— i a la ciutat de Barcelona, ocasionant problemes a la circulació de vehicles i de ferrocarrils.

Pel que fa al Camp de Tarragona, tot i que disposem de poca informació sobre el moment en què es va produir l'aiguat, tenim referència que entre la una i les tres del migdia, es van recollir prop de 30 mm a la ciutat de Tarragona, fruit d'una intensa tempesta que va venir acompanyada d'aparell elèctric. Acompanyant-les, també hi ha constància d'intenses pluges a la capçalera dels rius Francolí i Gaià, que van provocar la crescuda dels cabals, sobretot a les seves desembocadures. Prova d'això és que la carretera de Barcelona, al seu pas pel tram final del Gaià, va restar tallada momentàniament per la forta crescuda del riu i algunes finques i cultius de la zona varen quedar inundades. A més, de manera paral·lela, va ser necessari que s'actués per recollir aigua que s'havia acumulat a alguns dels càmpings ubicats prop de la desembocadura.⁴

Si bé no tenim dades directes de la capçalera del riu, les dades de l'observatori de Valls ens mostren la magnitud de la tempesta. En total, el dia 11, es recolliren al voltant de 155 mm, 100 dels quals varen caure en poc més d'una hora, fruit d'una intensa tempesta acompanyada d'una gran quantitat d'aparell elèctric (en la línia del que es va observar a Tarragona). Tot i que no hi ha referència de destrosses a la capital de l'Alt Camp, sembla que les pluges sí que afectaren especialment els municipis de Nulles, Rodonyà i Bràfim (en aquest poble es parlà de cases caigudes per la intensitat de les pluges tot i que no s'hi lamentaren morts), a més de les destrosses que s'observaren als cultius de la zona, que afectaren especialment la verema que encara no s'havia recollit, i que va veure com la podridura s'accelerava, i de les avellanets —que ja eren al terra— que no es pogueren recollir.⁵ L'impacte de les pluges sobre Bràfim el confirma en Carles Puig quan ens indica que varen caure uns 183 mm i que algunes fondalades varen quedar inundades. Una manera explícita de veure els efectes de les pluges a la zona de Valls queda reflectida a l'escrit d'*El Correo Catalán*.⁶

Valls: 75 litros por metro cuadrado

Valls, 13- Persisten las lluvias y las tormentas. En la noche de ayer al día de hoy, en una hora y cuarto se recogieron 75 litros por metro cuadrado en tormenta con imponente aparato eléctrico que duró más de tres horas. También cayó, durante

⁴ *Diario Español* (Tarragona), 12 de setembre de 1963.

⁵ *Juventud* (Valls), 14 de setembre de 1963.

⁶ *El Correo Catalán*, dissabte 14 de setembre de 1963.

unos minutos, un fuerte pedrisco, acompañado de agua, que no ha causado, empero, graves daños al campo. Las Cooperativas Agrícolas de esta zona han anticipado unos días la vendimia debido a las intensas lluvias que causan visibles daños a la uva que está en plena sazón. Las lluvias mermarán considerablemente la cantidad y calidad del vino, que perderá especialmente graduación.

Que les destrosses afectaren la zona baixa del Gaià, més enllà de les afectacions a la carretera i als càmpings de la desembocadura, va quedar de manifest al llegir la informació d'*El Noticiero Universal*.⁷

Previsión ante el mal tiempo en el Campo de Tarragona

Reus, 17- En todas las poblaciones de la comarca del Campo de Tarragona se trabaja activamente en las labores agrícolas de recogida de frutos, principalmente de la avellana, ante el temor que una nueva tormenta se lleve el fruto al mar, como ya ha sucedido en la cuenca del río Gaya - Cifra.

Aquest és un fet destacable ja que fou una de les últimes informacions en les que es va fer referència a l'arribada de les crescudes del Gaià a la desembocadura. No hem de perdre de vista que, com ja hem indicat anteriorment, a partir de 1974, l'entrada en funcionament del pantà del Catllar va limitar totalment el cabal en aquesta zona del riu.

2.2. LA RIUADA DEL 6 AL 10 D'OCTUBRE DE 1965

Les intenses pluges caigudes a la zona del Camp de Tarragona en aquestes dates ho van fer en el context d'un fort temporal que va afectar el conjunt d'Espanya (sobretot la zona de Còrdova). Després d'un estiu força sec que havia generat incertesa sobre les disponibilitats futures d'aigua embassades, van arribar aquestes pluges que afectaren bona part de la costa catalana i, novament, de manera molt intensa la zona de Girona. A Igualada, l'afectació també va ser forta i es recolliren 160 mm. Al Maresme es van tornar a tenir notícies d'afectacions significatives i, en concret, a Arenys de Munt es va parlar de l'enfonsament de quatre cases, amb el resultat d'una persona morta. Les pluges a Tarragona també varen ser força importants tal i com ens ho indica *El Correo Catalán*.⁸

Situación en Cataluña

Se han registrado numerosas tormentas, chubascos y lluvias en toda la región, siendo la cantidad de agua recogida más importante la correspondiente a Tarragona, en donde se han medido 220 litros por metro cuadrado. Al amanecer de hoy continuaba lloviendo en diversos puntos, aunque con menos intensidad que en la noche última.

Igual que la riuada anterior, disposem de poca informació sobre l'impacte específic de les pluges a la zona del Gaià, més enllà del record oral i d'algunes informacions disperses. Les

⁷ *El Noticiero Universal*, dimarts 17 de setembre de 1963.

⁸ *El Correo Catalán*, dissabte 9 d'octubre de 1965.

notícies de Tarragona indicaven intenses pluges acompanyades d'un intens aparell elèctric, la nit del 8 d'octubre. Els efectes sobre la ciutat varen ser importants amb la caiguda d'algun edifici, talls en el subministrament elèctric i telefònic, talls en el trànsit ferroviari per la caiguda d'algun talús, a més d'importants destrosses en alguns carrers. Els problemes en la connexió entre Torredembarra i Tarragona ens fan pensar en l'existència d'una avinguda d'aigua important a la part baixa del Gaià, tot i que no hi ha cap informació explícita d'aquest fet.⁹

Les intenses pluges es van repetir la nit del 9 d'octubre a Tarragona i a Valls. En aquest cas, es van recollir vora 150 mm i van suposar, de nou, forts desperfectes a la capital de la província (a més dels repetits talls en el subministrament elèctric i telefònic). Tal com ens informava el *Diario de Barcelona*, a la zona del Gaià es va tenir constància que la línia fèrria entre Valls i Nulles va restar tallada pels desperfectes.¹⁰

Tromba de agua sobre Valls

Una tromba de agua con impresionante aparato eléctrico e intermitentes y fuertes ráfagas de viento, y de pedrisco, cayó sobre Valls y su término durante unas dos horas. En este espacio de tiempo de recogieron 132 litros por metro cuadrado. Se produjeron algunas inundaciones en las viviendas bajas de la población, con daños de cierta consideración, teniendo que intervenir los bomberos. La línea férrea entre Nulles y Valls quedó interrumpida por desprendimiento de tierras y levantamiento de las líneas efectuando el traslado de viajeros y correspondencia en ómnibus entre las dos localidades citadas.

Aquesta informació és corroborada per les dades que en Carles Puig té sobre Bràfim, on sembla que es van recollir uns 106 mm.

2.3. LA RIUADA DEL 12 D'OCTUBRE DE 1970

Les intenses pluges van afectar bona part de Catalunya. De nou, la ciutat de Girona va patir greus inundacions (al voltant de tres quarts parts de la ciutat van quedar inundades) igual que la zona del Camp de Tarragona. La crescuda intensa del riu Francolí va obligar al desallotjament de la zona de Tarragona que tocava a la seva desembocadura, en concret, una zona ocupada per barraques en va resultar bastant malparada. A la zona del Maresme, a part de la crescuda de les rieres, el temporal va provocar que en una regata de iots celebrada a Arenys de Mar es produïren set morts, i dos més a Calella de Mar.

Malgrat tenir constància de l'existència d'una avinguda d'aigua al Gaià per aquestes dates, ni els diaris comarcals, ni els diaris nacionals en van fer referència. Només alguna fotografia del dia 13 d'octubre indicava l'existència de camps d'avellaners inundats a la zona del Catllar¹¹ i les informacions de Carles Puig que confirmen l'avinguda d'aigua a la zona de Bràfim i la intensa pluja caiguda amb uns 119 mm recollits.

⁹ *Diario Español* (Tarragona), 9 d'octubre de 1965.

¹⁰ *Diario de Barcelona*, diumenge 10 d'octubre de 1965.

¹¹ *Diario Español* (Tarragona), 13 d'octubre de 1970.

2.4. LA RIUADA DEL 29 SETEMBRE DE 1984

Tot i que les pluges van afectar el conjunt de Catalunya, el dia 30 de setembre hi va haver un avís d'alerta específic per a les conques de l'Anoia, del Gaià i del Francolí per part de la Comissaria d'Aigües, senyal inequívoc de l'impacte que anava tenir el temporal sobre la zona del Camp de Tarragona.¹² En concret, les pluges es van concentrar a la zona alta del Camp de Tarragona i a la Conca de Barberà, i afectaren al riu Francolí i el Gaià. A la zona de la Conca de Barberà es van recollir prop de 144 mm a Montblanc mentre que, a la zona de Valls, es parlava de nombrosos desperfectes amb caigudes de marges i camps inundats.

L'impacte al Gaià, tot i ser important, és menor que el que s'observà al Francolí. Es parlava d'una crescuda de més d'un metre i mig del riu al seu pas per Aiguamúrcia (400 m³/s). També va quedar tallada la carretera d'Aiguamúrcia i els habitants de la casa dita "El Molí Baix" van haver de ser desallotjats per la caiguda d'un pal d'alta tensió que, al mateix moment, provocava que els municipis de la conca mitjana del riu es quedessin sense subministrament elèctric.¹³

Carles Puig ens explica que, malgrat que l'aigua recollida a Bràfim no va ser excepcional, al voltant dels 93 mm, la pluja caiguda a Santa Coloma de Queralt, a la capçalera del riu, fou d'uns 200 mm, i això comportà una important avinguda d'aigua. Aquesta important pluja de la capçalera explica per què els efectes de l'avinguda es van observar a bona part del curs alt i mitjà del riu tal i com es pot comprovar a les imatges recollides a Santa Perpètua de Gaià, el Pont d'Armentera, Santes Creus, Vila-rodona i la Serra (on es van inundar camps d'avellaners de la llera del riu).¹⁴ De les destrosses que va haver-hi a l'arbreda de Santes Creus ens en parlava Josep Santesmases quan fa referència a la desaparició d'algunes modificacions i "millores" fetes uns anys abans:

La magnífica riuada del 29 de setembre de 1984 va deixar les coses com abans: el gorg tornava a lluir de nou i l'espai guanyat al riu i els arbres que s'hi plantaren desaparegueren.¹⁵

Pel que fa a la zona baixa, a l'entrada de l'embassament es va arribar a un cabal de 350 m³/s, dada que només seria equiparable a l'avinguda de 1921.¹⁶ És per aquest motiu que s'afirmava que l'existència de l'embassament de Gaià, el qual es trobava molt per sota de la seva capacitat màxima (al voltant del 10%), va frenar el possible impacte negatiu que podria haver tingut l'avinguda d'aigua, sobre els municipis i les infraestructures ubicades a la part final del recorregut del riu.¹⁷

¹² *La Vanguardia*, 30 de setembre de 1970.

¹³ *Diario Español de Tarragona* (Tarragona), 30 de setembre de 1984.

¹⁴ Arxiu Santesmases-Rabadà.

¹⁵ "De l'arbreda de Santes Creus", article publicat a *El Pati*, 19 de maig de 1989 inclòs a Santesmases, Josep (2002), p. 23.

¹⁶ *La Vanguardia*, 30 de setembre de 1984.

¹⁷ *Diario Español de Tarragona* (Tarragona), 30 de setembre de 1984.

□ Des del pont de Vila-rodona. Inici del cap de riu de la riuada del matí del dissabte 29 de setembre de 1984.

□ El cap de riu avança. La primera aigua era d'un color gris i d'una forta olor de claveguera. 29.9.1984.

□ Vista del cap de riu des del pont de Vila-rodona de cara avall, obrint-se pas entre els arbres. 29.9.1984.

□ Abans de veure's l'aigua de la riada es va sentir un espetec de la brossa que baixava davant del cap de riu (canyes, branques, troncs, etc.). 29.9.1984.

□ La riuada gairebé cobreix el pilar del pont provisional. Vila-rodona, 29.9.1984.

□ La riuada des de la Serra. Es veuen avellaners negats. Al fons, Vila-rodona. 29.9.1984.

□ Sota el pont de Vila-rodona. 29.9.1984.

□ L'endemà de la riuada. Santa Perpètua de Gaià, 30.9.1984.

2.5. 10 D'OCTUBRE DE 1994

El temporal del 10 d'octubre de 1994 serà recordat per les inundacions a la desembocadura del Francolí (en concret al barri del Serrallo de Tarragona) i a la zona del Baix Camp. A part de la zona del Camp de Tarragona, d'altres zones de Catalunya van quedar afectades com la conca del Llobregat, la zona del Vallès i Girona, amb la mort d'un vianant que va ser sorprès per la pluja. Les afectacions a les infraestructures i els talls en el subministrament elèctric van ser nombrosos. La crescuda del riu Llobregat va ser molt intensa i s'inundaren els camps agrícoles de la zona de Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Cervelló i Sant Joan Despí. Aquesta situació va provocar que les autovies i carreteres de la zona es veiessin afectades i el tràfic terrestre quedés interromput durant unes hores. Les línies fèrries que sortien de Barcelona també varen quedar aturades.¹⁸

Com ja hem comentat, les pluges a la conca del Francolí i al Baix Camp van ser molt intenses i van causar enormes desperfectes. En destaquen l'enfonsament del pont de la Riba, al punt on es trobaven el riu Brugent i el Francolí. A Tarragona, ja hem comentat els

¹⁸ *La Vanguardia*, 11 d'octubre de 1994.

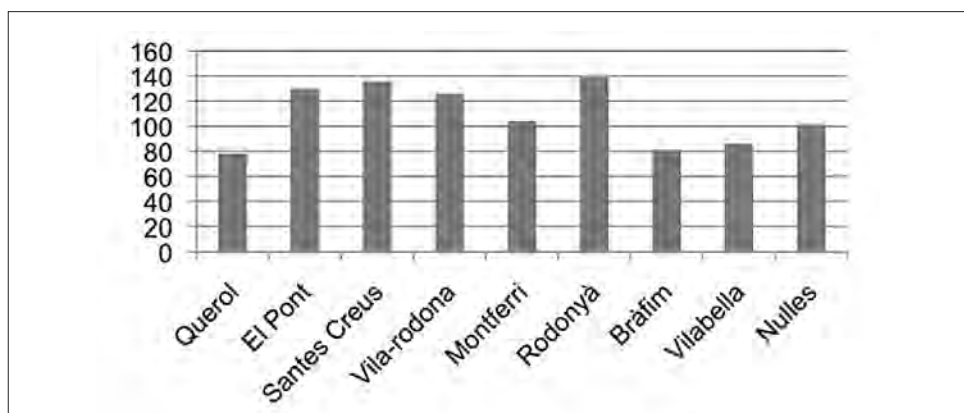
desperfectes i les evacuacions del barri del Serrallo però s'hi ha d'afegir el tall de la carretera nacional i de la línia de tren Barcelona – València. A més, les afectacions a la petroquímica van ser importants de manera que causaren forts desperfectes i una fuga d'abocaments tòxics al mar.

Al Baix Camp, el desbordament de la riera de Maspujols va provocar caigudes de ponts i desperfectes a les carreteres de la zona. També es va desbordar la riera d'Alforja i provocà la caiguda de ponts. Porrera es va haver d'evacuar per les destrosses a la carretera, a algunes cases i pel perill que suposava la crescuda del riu Cortiella. Per últim, també s'ha d'esmentar la crescuda de l'Ebre al seu pas per Tortosa.¹⁹

Pel que fa a la zona del Gaià, en aquesta ocasió disposem de força informació. A part de la forta intensitat de les pluges al conjunt dels municipis de la llera del riu, sabem, a través de les informacions sobre els desperfectes, que l'avinguda d'aigua va ser general i important. Una primera indicació d'aquest fet el trobem en l'observació de les quantitats d'aigua caigudes als municipis de l'Alt Camp (vegeu Il·lustració 1).

Observem com les pluges del dia 11 d'octubre van ser generals i es recolliren quantitats molt importants en el conjunt de municipis de la conca del riu, sobretot a Santes Creus, el Pont d'Armentera i Rodonyà.

Il·lustració 1 - Precipitacions dia 10 d'octubre de 1994 (mm)

Un segon indicador per contrastar l'impacte de les pluges i de l'avinguda d'aigua, és l'observació de la valoració econòmica dels desperfectes causats (vegeu taula 1). Si bé les destrosses del Pont d'Armentera i Aiguamúrcia sembla que van estar relacionades directament amb la pluja caiguda en aquests municipis, també observem com l'impacte dels desperfectes a municipis com

¹⁹ *Diari de Tarragona*, 11 d'octubre de 1994.

Vila-rodona i Rodonyà no ho fou tant. Del creuament de la informació de la il·lustració 1 i la taula 1 comprovem com el que succeeix a Querol tampoc va estar relacionat amb la quantitat d'aigua recollida, ja que és una de les menors de la mostra. Això ens fa pensar que les pluges a la capçalera del riu van ser molt importants i, per tant, la crescuda del riu que va afectar aquest municipi, provenia d'aquella zona. També sabem que a l'altura de Vila-rodona, una part important de l'aigua de la crescuda del riu arribava a través del torrent del Rubió que baixava de la zona de l'Albà i de les Pobles, un cop el riu havia superat Santes Creus.²⁰

Taula 1 - Valoració econòmica dels desperfectes 1994 (en €)

Bràfim	10.892,74 €
Montferri	19.352,59 €
Nulles	11.342,54 €
El Pont d'Armentera	103.038,06 €
Querol	58.871,08 €
Rodonyà	2.137,24 €
Aiguamúrcia	90.481,82 €
Vila-rodona	13.882,39 €
Vilabella	19.133,38 €

□ Font: Martínez (2001)

Un tercer indicador són els desperfectes que es detallen en les diferents informacions periodístiques. En primer lloc tenim informació sobre el municipi de Querol on hi ha notícies d'alguns desperfectes a les carreteres d'accés a les urbanitzacions. Al Pont d'Armentera hi ha notícies que el mur de la piscina (inaugurat feia poc) va quedar danyat i que algunes millores fetes a prop de la llera, com un mirador d'ocells, van quedar destruïts. La carretera d'Aiguamúrcia a Santes Creus va quedar tallada per un despeniment, hi va haver talls de llum i el riu baixava amb molt de cabdal. Els resultats van ser forts desperfectes a camins i carreteres d'accés a urbanitzacions a més d'alguns desperfectes en cases particulars. Va ser l'únic dels municipis de la zona del Gaià que va demanar ser declarat zona catastròfica. A Vila-rodona, hi ha constància de talls en el subministrament elèctric i de problemes a la carretera que l'uneix amb el Pla de Santa Maria. La zona de l'arbreda va quedar inundada, el nivell del riu va superar les pilastres del pont provisional²¹ i es va informar de caigudes de marges i d'una paret al carrer de la Font.

²⁰ Pilar Vives (2000). Revista *Caliu*.

²¹ Pilastres que varen ser construïdes pel pont provisional que va substituir el pont que l'aiguat de Sant Cinto, del 1921, s'havia endut i que l'aiguat del 1926 es va acabar d'emportar.

□ La riuada del 10 d'octubre de 1994 a la zona de les Fonts Fresques de Vila-rodona.

□ Des del pont de Vila-rodona. 10.10.1994.

□ La riuada amb el pont de Vila-rodona al fons. 20.10.1994.

□ Dies després de la riuada a Vila-rodona. 16.10.1994.

A d'altres municipis com Bràfim, Rodonyà, Vilabella i Masllorenç hi va haver talls del subministrament telefònic. A més, a Bràfim, es van detallar desperfectes en marges i en camps que van provocar pèrdues en els conreus d'avellanes. A Rodonyà, hi va haver talls de subministrament elèctric i de la carretera d'accés al municipi, juntament amb els desperfectes al camí que l'uneix amb Montferri. A Vilabella, la caiguda d'una paret d'un magatzem va afectar la carretera de Renau. En aquest municipi també es van inundar les plantes baixes d'alguns magatzems i masies. A Montferri es va informar de desperfectes en marges i camins i del desbordament del riu a la zona de Mas Rabell, Cortijo i Dret. De nou, l'efecte sobre els avellaners va ser important.²²

2.6. 10 DE JUNY DE 2000

Si les pluges de 1994 són recordades com aquelles que afectaren la zona de la desembocadura del Francolí, les pluges del juny del 2000 van tenir, com a fet destacat, els desperfectes que el temporal causà al Monestir de Montserrat i al Vendrell, on arrasà part del centre de la ciutat, en un context de pluges generalitzades a Catalunya.²³

En primer lloc, és obligat esmentar que aquesta avinguda va ser l'única de les recollides que no es va produir al setembre o a l'octubre, època de màximes precipitacions a la zona. En segon lloc, quan ens centrem en analitzar què va succeir a la zona d'estudi ens adonem que, d'entrada, les precipitacions no van ser, ni de bon tros, de la magnitud de les observades al 1994 (vegeu il·lustració 2). A més, a diferència del que havia passat llavors, s'observa una clara diferenciació entre l'aigua recollida a la zona alta del riu i la zona baixa. Mentre que als municipis de Querol, el Pont d'Armentera, Santes Creus i Vila-rodona, les precipitacions caigudes rondaren els 100 mm, a la zona de Bràfim, Montferri, Vilabella i Nulles aquestes no superaren els 40 mm (amb l'excepció de Rodonyà, que arribà als 80 mm).

La informació recollida a la premsa local reforça la idea que l'impacte no va ser gaire important als municipis de la ribera del Gaià i, per tant, es confirma el fet que fou una riuada de mitjana intensitat. No es detallen desperfectes importants, només els que afectaren el centre de toxicòmans de Santa Agnès al municipi d'Aiguamúrcia. Altres parts d'aquest municipi també resultaren afectades, tot i que es trobaven allunyades del Gaià. Tot plegat va fer que el municipi, tal i com ja havia succeït al 1994, acabés demanant ajudes a l'administració per recuperar-se dels desperfectes.²⁴

Aquestes informacions, sobre la poca transcendència de la riuada, contrasten amb les imatges que es tenen de Vila-rodona on, de nou, l'avinguda d'aigua tornà a superar les pilastres del pont provisional i s'inundà un part important de l'arbreda.

²² Martínez (1991), *El Pati*, 14 d'octubre i 25 de novembre de 1994, *El Vallenc*, 14 i 21 d'octubre de 1994.

²³ Part de la tempesta descarrega a la zona de l'Alt Camp però les rieres fan que afecti el Vendrell. *Diari de Tarragona*, 11 de juny de 2000.

²⁴ *El Vallenc*, 11 de juny de 2000.

□ La riuada del 10 de juny de 2000 des del pont de Vila-rodona, mirant amunt.

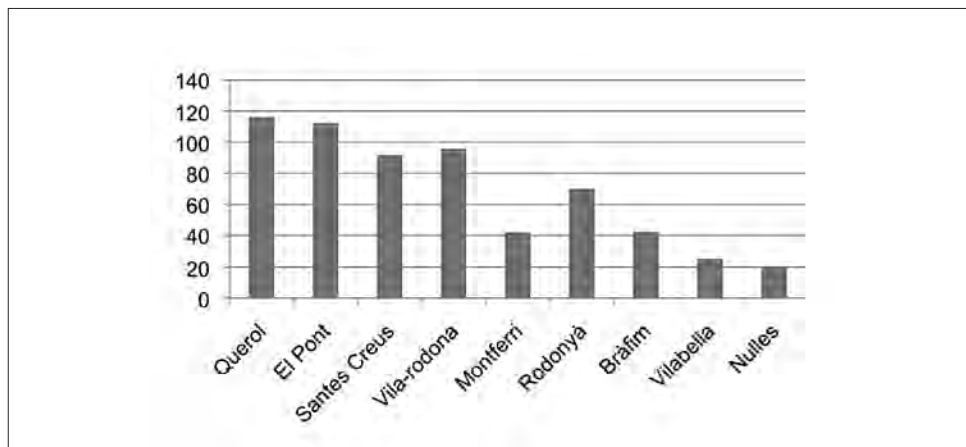

□ La riuada des del pont de Vila-rodona, mirant avall. 10.6.2000.

□ La riuada del juny de 2000 a la zona de les Fonts Fresques de Vila-rodona. 10.6.2000.

Il·lustració 2 - Precipitacions dia 10 de juny del 2000 (mm)

3. BIBLIOGRAFIA

DEPARTAMENT D'INTERIOR I RELACIONS INSTITUCIONALS (2010). "Pla d'emergència especial per inundacions (Inuncat)". Generalitat de Catalunya.

Diari de Tarragona, 11 d'octubre de 1994, 11 de juny de 2000.

Diario de Barcelona, 10 d'octubre de 1965.

Diario Español (Tarragona), 12 de setembre de 1963, 9 d'octubre de 1965, 13 d'octubre de 1970.

Diario Español de Tarragona (Tarragona), 30 de setembre de 1984.

El Correo Catalán, 14 de setembre de 1963, 9 d'octubre de 1965.

El Noticiero Universal, 17 de setembre de 1963.

El Pati, 14 d'octubre i 25 de novembre de 1994.

El Vallenc, 14 i 21 d'octubre de 1994, 11 de juny de 2000.

Juventud (VALLS), 14 de setembre de 1963.

La Vanguardia, 30 de setembre de 1970, 30 de setembre de 1984, 11 d'octubre de 1994.

MARTÍNEZ, Carlos (1991). "Els aiguats de Sant Tomàs de Vilanova". Treball de Recerca de Batxillerat. Premi de Recerca Jove de les Festes Decennals de la Candela 2001. Valls.

SANTESMASES, Josep (2002). *Riu avall: recull d'articles, 1986-2002*. Cossetània Edicions.

VIVES, Pilar (2000). *Revista Caliu*.